

Beskrivelse av opplæring av agilitydommere

Versjon 08.12.2016

Innhold:

- Regler for autorisasjon av Agilitydommere
- Om dommerutdannelsen i agility
- Utdanningsplan for agilitydommere, herunder eksaminasjonsform
- Orientering til de som ønsker å få mer informasjon om ordningen:
"Hvordan bli agilitydommer – en praktisk veiviser til dommervervet"
- Instruks og veiledning for dommerelevarbeidet i agility samt noen praktiske råd for gjennomføring av elevtjeneste
- Skjema «Dommeruttalelse om eleven»

NORSK KENNEL KLUBBs

Regler for autorisasjon av Agilitydommere

Norsk Kennel Klubb Hovedstyret HS autoriserer agilitydommere i henhold til følgende regler:

1. Dommerelev (**elev**) kalles den som NKK har antatt for opplæring.
Funksjon som elev kan kun skje for norsk dommer som har fungert minst 5 ganger.
2. For å bli antatt som elev må søkeren være medlem av en av NKKs medlemsklubber og dessuten ha trent og deltatt i med egentrent hund i samtlige agilityklasser. Søkeren må ha fungert som ringsekretær i agility minst 2 ganger for tilsammen 75 ekvipasjer, og fungert som skriver minst 2 ganger for minst 75 ekvipasjer.
Ansøkningsen skal skrives og sendes til NKK.
Ansøkningsen skal være attestert og anbefalt av klubben.
3. Før praksisperioden kan starte, skal eleven ha gjennomført og bestått en obligatorisk oppstarthelg med både teoretisk og praktisk opplæring.
4. Person som er antatt som elev og har gjennomført innledende opplæring skal anmode arrangerende klubb om å fungere i hvert enkelt tilfelle. Anmodningen skal være arrangerende klubb i hende før utløpet av anmeldelsesfristen for den utstilling/stevne det gjelder. Arrangerende klubb forespør dommeren om elev aksepteres.
Bare en elev kan fungere i ringen av gangen.
Det er minst to hensikter med elevtjenesten. For det første skal eleven ha mulighet til å lære ting om agility som hun/han ikke har tilegnet seg tidligere. For det andre skal dommeren få inntrykk av elevens skikkethet til senere å bli dommer. For at disse hensikter skal oppnås er det nødvendig at dommeren samtaler med eleven både under og etter bedømmelsen.
5. Elevtjenesten består av minst 5 stevner for minst 3 forskjellige dommere med minst 350 starter, dog minst 2 ganger i hver nivå- og størrelsesklasse. Elevarbeidene skal være godkjent av dommerne på det enkelte stevnet.
Etter avsluttet praksisperiode skal eleven delta på avsluttende opplæringshelg med tilhørende avsluttende eksamensprøve
Avsluttende eksamensprøve kan bestå av bl.a. praktisk bedømmelsesprøve, konstruksjon og bygging av konkurransebane og en avsluttende muntlig prøve.
6. Elever som består avsluttende helg med tilhørende eksamen vil bli anbefalt som dommer overfor NKK v/Kompetansegruppen for agility, som er delegert myndighet til å autorisere.
7. For opprettholdelse av autorisasjon som agilitydommer må man ha deltatt på dommerkonferanse minst en gang i løpet av 5 år. For opprettholdelse av autorisasjon kreves også at dommer har fungert som agilitydommer i løpet av en periode på 3 år.
Dommer kan i spesielle tilfelle søke kompetansegruppen for agility om dispensasjon fra dette kravet.

Om dommerutdannelsen i agility

Utdanningsopplegg for ny dommer-utdannelse

Utdanningsopplegget består av tre trinn, som følger:

1. En weekend med teoretisk og praktisk opplæring
2. Dommerelev-praktisering
3. Avsluttende weekend med tilhørende avsluttende eksamensprøve

Dommerutdannelsen bør arrangeres hvert 3-4 år slik at man sikrer jevn rekruttering.

Antall kursplasser: max 10

Tidsrom mellom kurs-weekendene: 6-12 mnd

Kostnad: Week-end-samlingene arrangeres til selvkost, kostnad pr weekend bør ikke overstige kr 1.500,-. Kursene arrangeres til selvkost, samlet kursavgift bør ikke overstige kr 3.500,-.

Kursledere: Autoriserte agilitydommere, hovedsakelig fra Norge/Norden, evt andre relevante forelesere.

Avsluttende eksamensprøve kan avvikles på andre tidspunkter enn den andre kurshelgen (se eget punkt om dette).

Krav til å bli tatt opp som elev

For å bli tatt opp som dommerelev og delta på weekend 1 må man

- Være medlem av NKKs medlemsklubber
- Ha trent/ført hund til kl 3 ag og hopp
- Inneha gode sosiale egenskaper
- Være over 18 år
- Ha praktisert på offisielt stevne som: [Ringsekretær \(ansvarlig i ringen\) innroper, skriver, øye og resultatansvarlig/data](#)
- Ha normal god fysisk form
- Ha anbefaling fra egen klubb

Weekend I

Målsettingen med den første weekenden er at eleven skal kunne virke som dommerelev på offisielle konkurranser.

Før Weekend 1 skal eleven:

- Lese gjennom og gjøre seg godt kjent med relevante regelverk:
  - NKKs regelverk for agility, spesielt kapittel 4 (Ring, baneoppsett og Konkurranseregulering), 5 (Utforming av hindrene) og 6 (Bedømmelse)
  - NKKs utstillingsregelverk, relevante avsnitt
  - Dommerveiledning for agilitydommere
- Lage et helt sett banetegninger, et helt sett (ag 1,2,3, lag, hopp 1,2,3)

Innhold weekend I

- Bedømningsprinsipper (vegringslinjer, kontaktfelt osv), dømming av enkelthinder, gjennomføring av bedømming

- Praksis dømming
  - Banedesign, ting å ta hensyn til, ulikheter mellom klassene (small / medium / large), dommerplassering, forskjellige måter å designe baner på, hundenes sikkerhet i forhold til banedesign, ulikheter mellom nivåklassene
  - Gjennomgang av banetegninger (dommerplassering, plassering av banemannskap, banedesign osv)
  - Tegneprogrammer for pc (clean run osv)
  - Praksis banebygging, herunder justering fra tegning til reelt baneoppsett
  - Fastsetting av standardtid, (anbefalinger, hvilke forhold påvirker standardtiden osv)
  - Adferd/oppførsel fra handlerne, fysisk og verbalt i forhold til dommer, andre utøvere og hund.
  - Dokumenter, hvordan fylle ut reiseregninger, kritikkskjemaer, dommerelevskjemaer osv
  - Eksamen, teorieksamen på regelverk, bedømningsprinsipper og bedømming av enkelthinder
- Undervisningen gjennomføres som foredrag og/eller gruppearbeid.

Weekend 1 er en obligatorisk del av utdannelsen og fullført weekend 1 en forutsetning for å kunne fungere som dommerelev på offisielle stevner.

Praksis dommerelev

- Antall stevner: minimum 5
- Antall starter: minimum 350, hvorav praksisen må inneholde alle nivå- og størrelsesklasser, i både hopp og agility. Praksisen skal omfatte minst 2 stevner i hver nivå- og størrelsesklasse.

Praksisen skal gjøres for norske dommere som har fungert minst 5 ganger.

Det er dommereleven som dømmer konkurransen. Autorisert dommer observerer og har myndighet til å omgjøre elevens beslutninger om dette er nødvendig. Observasjonen kan gjøres fra noe distanse uten å forstyrre verken dommerelev eller handler/hund. Unntaket er stige hvor man vil se både opp og nedgang, dette kan løses ved å gi dommerelev eller dommer status som feltdommer (avhengig av banedesign).

All praksis må være gjennomført og godkjent før avsluttende weekend av utdannelsen. Dersom ikke all praksis er gjennomført kan eleven søke om å få gå opp avsluttende eksamen seinere, etter at all praksis er gjennomført.

Eleven oppfordres til å skaffe seg tilleggspraksis gjennom å dømme treningsstevner, uoffisielle stevner mm i praksisperioden.

Weekend 2

Målsettingen med weekend 2 er å gå gjennom erfaringene elevene har gjort så langt, fullføre den teoretiske og praktiske opplæringen og gjennomføre avsluttende eksamen.

Etter søknad kan det faglige innholdet i weekend 2 gjennomføres på alternativ måte – hele innholdet skal være fullført før avsluttende eksamen kan tas.

Innhold weekend 2

- Gjennomgang av praksis fra dommerelevperioden, herunder
  - Gjennomgang av bedømningspraksis
  - Gjennomgang av banetegninger
  - Spørsmål fra elevene

- Dommer-etikk, herunder dommerens rolle utenom selve dommersituasjonen (tilskuer, deltaker, kollega, trener etc)
- Måling av hunder
- Organisasjonskunnskap, hvordan fungerer NKK
- Avvikling og arrangering av agilitystevner
- NKKs agilityregelverk, unntatt kapitel 4, 5 og 6 (hovedtema første weekend)
- NKK's Championatregler, relevante kapitler for agility
- Regler for autorisasjon av agilitydommere.
- Veiledning for avholdelse av utstilling med hovedvekt på de punktene som omhandler LP og Ag-stevner.

Eksamen, praktisk prøve med bygging og dømming, briefing av mannskap osv.

Banen/e kan være tegnet på forhånd.

Praktisk bandedesign-prøve, tegne en lagbane med andres hinderplassering som grunnlag.

Elevene som består eksamen vil bli innstilt til NKKs Kompetansegruppe agility som autoriserte agilitydommere.

Utdanningsplan for agilitydommere

Målsetting

Etter utdanningen skal deltakerne kunne dømme alle offisielle agilityklasser, herunder internasjonale klasser.

Etter godkjent eksamen tildeles tittelen autorisert agilitydommer.

Krav til å bli tatt opp som elev

For å bli tatt opp som dommerelev og delta på weekend 1 må man

- Være medlem av NKKs medlemsklubber
- Ha trent/ført hund til kl 3 ag og hopp
- Inneha gode sosiale egenskaper
- Være over 18 år
- Ha praktisert på offisielt stevne som både ringsekretær og skriver 2 ganger
- Ha normalt god fysisk form
- Ha anbefaling fra egen klubb

Krav til opplæringen og arrangør

Det skal være maks 10 deltaker på weekend 1.

Ansvarlig arrangør er NKK v/Kompetansegruppen for agility, som også utpeker lærere og sensorer. Dersom eleven har knyttet til seg en mentor (frivillig) skal ikke denne være sensor for eleven.

Omfang

Opplæringen består av

1. En kurshelg med teoretisk og praktisk opplæring
2. Dommerelev-praktisering
3. Avsluttende kurshelg med tilhørende avsluttende eksamensprøve

Dette utgjør til sammen ca 40 timer inklusive teoretisk og praktisk eksamen.

I tillegg kommer dommerelev-tjenesten, som omfatter minst 5 stevner for minst 3 forskjellige dommere med minst 350 starter, dog minst 2 ganger i hver nivå- og størrelsesklasse.

Litteratur

- NKKs regelverk for agility
- NKKs utstillingsregelverk, relevante avsnitt
- NKK's Championatregler, relevante kapitler for agility
- Dommerveiledning for agilitydommere
- Regler for autorisasjon av agilitydommere.
- Evt kompendier og kursmateriell som deles ut i forbindelse med kurshelgene

Forslag til kursinnhold

Konkret innhold for det enkelte kurset utarbeides av lærer i samråd med KG for agility

• Generelle bedømmingsregler	4
• Dømming av enkelthindre	8+4 t praksis
• Tegning og bygging av baner	4+3 t praksis
• Dommerens arbeid, ansvar, etikk	5
• Regelverk, ikke bedømming	2
• Gjennomføring av agilitystevne	2
• Diverse momenter	4
avvikling, måling, organisasjon mm	
• Eksamen	4
SUM	40

Prøver og avsluttende eksamen

Teoretisk prøve 1

Ved avslutningen av den første kurshelgen skal deltakerne gjennomføre en teoretisk prøve på regelverk, bedømmingsprinsipper og bedømming av enkelthinder. Bestått prøve gir grunnlag for elevtjeneste.

Elevtjeneste

Elevtjenesten skal godkjennes av autorisert agilitydommer som har fungert minst 5 ganger. Bestått elevtjeneste gir grunnlag for deltakelse på den andre kurshelgen.

Avsluttende teoretisk og praktisk prøve

Ved avslutningen av den andre kurshelgen skal eleven gjennomføre en teoretisk prøve som består av hele pensum, alle relevante regelverk, dommerveiledning og faglig innhold gjennomgått på kurset. Denne teoretiske prøven kan gjennomføres som en skriftlig og/eller muntlig prøve.

I tillegg skal eleven gjennomføre en praktisk prøve med bygging og dømming, briefing av mannskap osv. Den praktiske prøven skal bestå av dømming av et minimumsantall hunder, fastsatt av KG for agility. Den praktiske prøven omfatter så vel bedømming som øvrige sider ved dommersituasjonen, så som opptreden, briefing av ringmannskap og deltakere, dommerplassering etc.

Autorisasjon

De to sluttprøvene utgjør til sammen avsluttende prøve. Alle deler av denne skal være bestått for at endelig autorisasjon skal kunne gis. Sensor avgir innstilling til KG for agility, som foretar den formelle autorisasjonen.

Hvordan bli agilitydommer

En praktisk veiviser til dommervervet

1. Søknad rettes til Norsk Kennel Klub om å få status som dommerelev i agility og delta på den første kurshelgen.
2. NKK sender søknaden til Kompetansegruppen (KGAG) for agility for videre behandling.
3. Søknaden blir behandlet i KGAG, som blant annet kontrollerer om de formelle krav i henhold til autorisasjonsreglene for agilitydommere er oppfylt.
4. KGAG foretar avgjørelse om opptak som dommerelev.
5. Dersom søkeren tas opp som elev, kan man delta på dommerutdannelsens første kurshelg. Den første kurshelgen består av teoretisk og praktisk opplæring, samt en teoretisk prøve. Den første kurshelgen er en obligatorisk del av utdanningsprosessen og må være fullført og den teoretiske prøven bestått før praksis som dommerelev på offisielle stevner kan påbegynnes.
6. Dommerelev sørger selv for å fylle de krav for å kunne fungere på hvert enkelt stevne, jfr. Autorisasjonsreglenes punkt 2 og 3.
Eleven bør ta kontakt med aktuell dommer i god tid før søknadsfristen går ut, og avtale elevtjenesten med den aktuelle dommer for søknad sendes arrangerende klubb. Det er opp til hver enkelt dommer om han / hun ønsker å ha en dommerelev i ringen.
7. Dommerelev sørger selv for å sette seg inn i pensum i henhold til pensumlisten. Alt innhold i kurshelgene er også del av pensum.
8. Når dommerelev har fullført elevtjenesten, kan eleven delta på den andre kurshelgen. Den andre kurshelgen holdes 6-12 måneder etter den første kurshelgen. Den andre kurshelgen består av teoretisk og praktisk opplæring samt avsluttende teoretisk og praktisk prøve.
9. Avsluttende eksamensprøve består av
  - a. Teoretisk prøve som omfatter hele kurspensum
  - b. Praktisk bedømmelsesprøve der eleven fungerer som dommer for minst 30 ekvipasjer, i minst 2 klasser. Eleven skal selv sjekke banen, sette standardtid og holde briefing. Videre skal eleven vise at han / hun behersker ringleidelse, ha kontakt med ringpersonell, utregning og utfylling av deltaker- og dommerskjema.
  - c. Konstruksjon og bygging av konkurransebane.
  - d. Evt en avsluttende muntlig prøve.
10. Sensor foretar endelig innstilling til / ikke til autorisasjon, eventuelt til fornyet prøve.
11. KG for agility behandler formelt den avsluttende autorisasjonen
12. Norsk Kennel Klubs administrasjon foretar det avsluttende arbeidet knyttet til autorisasjonen.

Pensumliste

- NKK's utstillingsregler, relevante kapitler for agility
- NKK's regler for Agilitystevner.
- NKK's Championatregler, relevante kapitler for agility
- Regler for autorisasjon av agilitydommere.
- Dommerveiledning for agilitydommere
- Evt kompendier og kursmateriell som deles ut i forbindelse med kurshelgene

Instruks for dommerelev-arbeidet i agility

Veileder for dommerelev og dommer

- 1 Elevtjenesten består i å ha dommerfunksjon på offisielle stevne, under veiledning av autorisert dommer. Dommereleven er selv ansvarlig for å tilegne seg de nødvendige kunnskaper om banedesign, dømming av agility, fastsetting av standardtid og andre sider ved dommerfunksjonen før og under elevtjenesten.
Ut fra dette bør derfor dommereleven prøve å dømme ved uoffisielle stevner, klubbkonkurranser o. l for å få den nødvendige sikkerhet i selve dommerfunksjonen. Dette må anses som svært ønskelig for å kunne bestå den praktiske bedømmingstesten som dommeraspirant.
- 2 Dommerelevens oppgaver i forbindelse med en elevtjeneste vil vanligvis være de som fremgår av denne instruks. Det er opp til dommeren i hvert enkelt tilfelle å legge forholdene til rette for eleven, ut fra lokale forhold på det enkelte stevne.
- 3 Dommereleven lager forslag til fullt baneoppsett (alle klasser). Dette sendes dommeren senest en uke før stevnet. Dommeren kommenterer forslaget, og hvis banene er akseptable kan disse brukes, dersom dommeren finner det hensiktsmessig.
- 4 Dommereleven forestår selve baneoppsettet og justerer banen. Dommeren kan bistå i dette, og gjennomgår banejusteringene med eleven. Det er dommeren som er ansvarlig overfor arrangør og deltakere for banedesign og at banen er satt opp slik dommeren ønsker.
- 5 Dommereleven instruerer banemannskapet ved oppsett av ringen / banen, måler banen og gir sitt forslag til standardtid til dommeren. Dommeren fastsetter standardtiden endelig (med mulighet for justering i henhold til regelverket).
- 6 Dommereleven gjennomfører selve deltakerbriefingen med dommeren til stede. Dommeren må kontrollere at alle opplysninger blir gitt og at ikke feil svar blir gitt på spørsmål.
- 7 Dommereleven leder banegjennomgangen og svarer på spørsmål. Dommeren må være til stede og kontrollere at alle opplysninger blir gitt og at ikke feil svar blir gitt på spørsmål.
- 8 Under bedømmelse skal eleven foreta dømming av ekipasjene og markere feil, vegring og disk på vanlig måte. Dommeren fungerer som overdommer og påser at de bedømmingsvurderinger eleven gjør er korrekte. I motsatt fall vil dommeren endre bedømmingen slik at denne blir korrekt. Dommeren løser alle situasjoner som måtte oppstå etter eget skjønn og beste evne. Eleven kan stille spørsmål til dommeren underveis hvis det er tid til det, eller mellom klassene.
- 9 Dommereleven påser at skjemaene fylles ut i forskriftsmessig stand, og at utregninger med videre blir korrekt, og følger opp etterarbeidet i ringen. Dommer kontrollere at dette blir korrekt.
- 10 Ved avslutningen av stevnet fyller dommeren ut skjema "Dommeruttalelse om eleven".
- 11 Det må påregnes at stevneavviklingen blir noe langsommere med elev, siden dommeren også skal ha tid til å samtale med eleven noe underveis i løpet av dagen. Eleven skal normalt fungere for alle hundene dommeren skal dømme i løpet av konkurransedagen.
- 12 Dersom dommer og elev ser finner en annen arbeidsdeling som dette som mest hensiktsmessig, kan dette gjøres – det skal i så fall begrunnes og kommenteres på skjemaet som endes inn for elevtjenesten.

Noen praktiske råd for gjennomføring av elevtjenesten

Det er dommeren som er formelt ansvarlig som dommer selv om dommereleven i praksis fungerer som dommer på stevnet. Dette stiller store krav til så vel dommer som dommerelev.

De(n) alle første gangen(e) eleven fungerer kan det være naturlig at dommeren er mer aktiv ved banebygging og briefing av ringpersonell og deltakere. Etter hvert må eleven ta større ansvar for dette, dog er det alltid dommeren som tar de endelige avgjørelsene.

Dommereleven må vise at vedkommende behersker selve dømmingssituasjonen. Dersom dommerelev ikke er tilstrekkelig trygg og fungerer fullgodt, må eleven gi beskjed til dommeren som overtar dømmingen. Dette bør fortrinnsvis skje mellom to klasser (størrelses- eller nivåklasser).

I praksis innebærer utdanningsopplegget for dommerelever at rene skjønnsmessige forhold knyttet til feltpasseringer, berøringer og de fleste vegringsvurderinger tas av dommereleven. Kun i spesielle tilfeller vil det være praktisk mulig for dommeren å overprøve dommelevens vurderinger på disse punktene – ofte vil dette medføre omløp noe som ikke er ønskelig (men kan bli nødvendig dersom dommer vurderer at situasjonen gjør det nødvendig).

Dersom dommer ønsker å dømme annerledes enn eleven har dømt, skal det gis beskjed til sekretariatet umiddelbart etter at angjeldende hund har gått i mål.

Dommeren vil måtte finne sin plassering slik at han/hun ser de situasjoner som oppstår, samtidig som dommeren ikke kan være i veien for hund, deltaker eller dommerelev. I praksis viser det seg at det er fullt mulig å finne en god plassering som ikke forstyrrer hund, deltaker eller elev.

Det anbefales at dommeren tar med seg en notatblokk for å notere situasjoner som kommenteres overfor eleven.

Dommeren har myndighet til å løse alle eventuelle situasjoner etter beste evne, for å sikre at alle ekvipasjene behandles i tråd med regelverket og dømmes på en rettferdig måte.

Norsk Kennel Klub
Pb 163, Bryn, 0611 Oslo
agility@nkk.no

DOMMERUTTALELSE om elev i agility

Sendes NKK senest 8 dager etter stevnet

Elevens navn: .....

Adresse: .....

E-postadresse: .....

Arrangerende klubb: .....

Sted: ..... Dato: .....

Antall bedømte deltakere

	Small	Medium	Large	Sum
Agility 1				
Agility 2				
Agility 3				
Lag				
Hopp 1				
Hopp 2				
Hopp 3				

Uttalelse om eleven

Kunnskap i agility		Meget god		God		Mindre god
Kjennskap til bedømmelse og bedømmelsesteknikk		Meget god		God		Mindre god
Oppfattelse av dommeroppgaven og agilityreglene		Meget god		God		Mindre god
Banadesign og justering		Meget god		God		Mindre god
Opptreden i ringen		Meget god		God		Mindre god

Andre opplysninger av verdi for bedømmelse av eleven:

Tjenesten anbefales

Godkjent

Ikke godkjent

Dato:

Dommers underskrift:

NKKs anmerkninger: